

Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра інструментального виконавства

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВК 14 «КЛАС АНСАМБЛЕВОЇ ГРИ»

Спеціальність: 014 Середня освіта (Музичне мистецтво)

Освітньо-професійна програма: «Середня освіта (Музичне
мистецтво)»

Факультет музичного мистецтва

2025 – 2026 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Клас ансамблевої гри» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Середня освіта (Музичне мистецтво)»

Мова навчання: українська

Розробник: Юлія ТАРЧИНСЬКА, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри інструментального виконавства факультету музичного мистецтва РДГУ

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри інструментального виконавства факультету музичного мистецтва РДГУ

Протокол № 8 від «27» серпня 2025 року

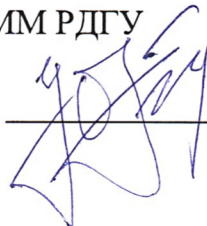
Завідувач кафедри інструментального виконавства ФММ РДГУ

_____ доц. Дмитро МАЗУР

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією ФММ РДГУ

Протокол № 2 від «06» жовтня 2025 року

Голова навчально-методичної комісії ФММ РДГУ

_____ доц. Юлія ТАРЧИНСЬКА

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Вибіркова	
Модулів – 2	Спеціальність: 014 Середня освіта (Музичне мистецтво) Освітньо-професійна програма: «Середня освіта (Музичне мистецтво)»	Рік підготовки	
Змістових модулів – 2		3-й	3-й
Індивідуальне навчальне завдання: ІНЗ в курсі «Клас ансамблевої гри»		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		5-й	5-й
		Індивідуальні заняття	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	Освітній рівень: перший (бакалаврський)	30 год.	10 год.
		Самостійна робота, ІНЗ	
		60 год.	80 год.
		Вид контролю:	
		залік: 5 сем.	залік: 5 сем.
Вивчення дисципліни передбачає наявність комплексу базових компетентностей, набутих у закладах спеціалізованої мистецької освіти, які надають початкову мистецьку освіту та мистецьких закладах вищої освіти I – II рівнів акредитації			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Навчальний курс «Клас ансамблевої гри» є вибірковою дисципліною в структурі фахової підготовки вчителя мистецтва (музичного мистецтва) закладу загальної середньої освіти. Робоча програма дисципліни розроблена відповідно до навчального плану підготовки бакалавра за освітньо-професійною програмою (від 2023 року) «Середня освіта (Музичне мистецтво)» галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво). Програма зазначеного курсу є нормативним документом Рівненського державного гуманітарного університету.

Предметом навчального курсу є процес формування системи камерно-ансамблевих знань, умінь та навичок студента-музиканта, а також розвитку його музичних здібностей та індивідуально-особистісних властивостей, необхідних для активного використання музичного інструмента у фаховій діяльності.

Мета навчальної дисципліни – підготовка майбутнього вчителя мистецтва (музичного мистецтва) до самостійного застосування набутих в ході опанування курсу інструментально-виконавських компетентностей у різних видах музично-педагогічної практики.

Основні завдання курсу:

- удосконалення музично-практичної підготовки майбутніх учителів мистецтва (музичного мистецтва);
- активізація розвитку музичних здібностей здобувачів музично-педагогічної освіти;
- формування у майбутніх учителів мистецтва (музичного мистецтва) спрямованості на саморозвиток;
- створення умов для формування професійно важливих компетентностей та цілісної, гармонійно розвиненої особистості здобувача вищої освіти, його творчої самореалізації через мистецтво.

Згідно вимог освітньо-професійної програми підготовки студентів спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво) [нормативний документ Рівненського державного гуманітарного університету, 2023 (далі – ОПП)], в процесі вивчення курсу «Клас ансамблевої гри» майбутній учитель мистецтва (музичного мистецтва) має набути такі **загальні (ЗК)** та **фахові (ФК) компетентності** :

ЗК01. Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, суспільну мультикультурність (культурна компетентність).

ЗК02. Здатність до творчої самореалізації (культурна компетентність).

ЗК03. Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, міжпрофесійного спілкування (соціально-партнерська компетентність).

ФК01. Здатність до розуміння значення мистецтва у сучасному суспільстві; сприяння збагаченню вітчизняної музичної культури (культурницька компетентність).

ФК05. Здатність узагальнювати, інноваційно переосмислювати та творчо використовувати досягнення музичної культури (мистецтва, педагогіки), знаходити оптимальні рішення щодо їх теоретичного, методичного, виконавського впровадження у освітній процес (предметно-методична, інноваційна компетентності).

ФК07. Здатність виявляти та реалізовувати педагогічний потенціал мистецтва, зокрема музичного в контексті освітнього процесу; оволодіння засобами художньо-образного впливу на суб'єктів навчальної діяльності (предметно-методична компетентність).

3. Очікувані результати навчання

Відповідно визначеним компетентностям та згідно вимог ОПП, окреслені **програмні результати навчання**:

ПРН02. Знати та розуміти соціокультурні феномени, закономірності їх виникнення та розвитку.

ПРН06. Розуміти специфіку педагогічної співпраці із учнівською аудиторією, зокрема основи музично-виконавської, ораторської майстерності.

ПРН11. Здійснювати освітню діяльність, визначати ступінь і глибину засвоєння здобувачами освіти програмного матеріалу, формувати навички самостійного навчання.

ПРН14. Володіти основними складовими виконавської підготовки (розуміння змісту та форми твору, відтворення його образної концепції, реалізація його педагогічних можливостей).

ПРН15. Володіти основними видами інструментально-виконавської діяльності (читання з нотного аркуша, транспонування, створення акомпанементу тощо).

ПРН17. Впливати на цілісний художній та музичний розвиток здобувачів освіти (в інтелектуальній, емоційно-ціннісній, практичній складових).

ПРН24. Оволодіти здатністю до подальшого навчання, яке значною мірою є автономним та самостійним.

У результаті вивчення дисципліни «Клас ансамблевої гри» студент має **знати**:

- умови формування здатності до спільної інструментальної діяльності, полідіалогічної паритетної форми музикування, емпатійності, активності, сумлінності, толерантності в узгодженні дій;
- особливості етапів роботи над репертуаром для спільного музикування;
- методи невербальної комунікації при втіленні інтерпретаційних завдань;
- музичну термінологію;

та **вміти**:

- здійснювати цілісний виконавський аналіз ансамблевого твору;
- організовувати спільні музично-виконавські дії шляхом вироблення та засвоєння партнерами всього комплексу впливів на музично-діалогічну ситуацію в ансамблевій грі;
- удосконалювати систему міжособових стосунків та мотивувати партнерів-інструменталістів до самовдосконалення;
- здійснювати інструментальні перекладення фактурно складних творів;
- творчо застосовувати засоби музичної виразності ансамблевих творів;
- підбирати теоретичний та музичний матеріал для проведення різноманітних видів музично-виховної роботи.

Навчальний курс «Клас ансамблевої гри» опановується в ході індивідуальних практичних занять. Вибір та вивчення навчального репертуару відбувається з урахуванням рівня виконавського розвитку студента, його загальних, музичних і творчих здібностей, індивідуальних особливостей та особистісних якостей.

Кредитно-модульна система забезпечує обов'язкове врахування і контроль такого виду навчальної діяльності як **самостійна робота**. Її проведення передбачає позааудиторну індивідуальну роботу студентів, самостійне виконання ними навчальних завдань.

В інструментальному класі самостійну роботу характеризує вміння здобувати необхідні знання для опанування нового музичного матеріалу, знаходити способи вирішення інтерпретаторських завдань, самостійно визначати ці завдання. Самостійна робота має проводитись систематично, з урахуванням принципу послідовного ускладнення завдань для самостійного вирішення.

Вивчення курсу передбачає виконання **індивідуальних навчальних завдань**. **ІНЗ** – одна із форм позааудиторної самостійної роботи навчально-дослідницького характеру, яка є органічною складовою програмного матеріалу і оцінюється при проведенні поточного контролю.

Формування фахових компетентностей майбутнього вчителя мистецтва (музичного мистецтва), необхідних для проведення його інструментально-виконавської діяльності, здійснюється також у процесі засвоєння теорії та історії музики, диригування, постановки голосу, гармонії, поліфонії, аналізу музичних форм, психології та педагогіки, які є тематично і логічно взаємопов'язаними, сприяють поглибленню та розвитку засвоєних студентами знань і умінь.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I. *Розвиток умінь спільної музично-виконавської діяльності*

Завдання 1. Читання з аркуша ансамблевих творів з типових освітніх програм для учнів молодшого шкільного віку. Доігрове ознайомлення з твором: виявлення змісту музичного опусу, його форми, інтонаційних, гармонічних, ритмічних особливостей, осмислення фразування, планування за потреби текстових скорочень. Оволодіння методикою читання нотного тексту за інструментом: зорове та слухове випередження виконуваного, безперервний зоровий контроль за нотним текстом, висока концентрація уваги, орієнтування за графічними абрисами нотного тексту.

Завдання 2. Ескізне ознайомлення з оригінальними ансамблевими творами. Опанування основними засобами музичної виразності та відповідними технічними прийомами для ескізного втілення художньо-образного змісту твору. Усвідомлення подальших завдань інтерпретації твору в цілому та кожної ансамблевої партії окремо з огляду на кінцеву художню мету роботи. Знайомство з найраціональнішими способами її досягнення при завершенні роботи над твором (до етапу його досконалого вивчення).

Завдання 3. Створення перекладень популярної класичної музики з метою забезпечення її доступності для виконання в ансамблі. Перекладення творів для ансамблевого виконання – розвиток самостійності та образності музичного мислення. Ознайомлення та аналіз творів для перекладення спрямовується на виявлення головних елементів фактури: мелодичних ліній, гармонічної основи, ритмічної будови. Підголоски, прикраси, подвоєння тонів тощо можуть спрощуватися, або й випускатися. Перетворення елементів, що виконують функцію збагачення фактури, не повинні змінювати інтонаційну та ритмічну структуру провідних голосів, гармонічну основу музики. Виклад перекладень має бути зручним для виконання за інструментом й водночас переконливо передавати музичний зміст.

Модульний контроль: перевірка виконання програмних вимог Змістового модуля I (виконання двох творів, вивчених ескізно).

Змістовий модуль II. *Формування ансамблевих компетентностей у процесі досконалого вивчення музичних творів*

Завдання 4. Складання анотацій на музичні твори. Подані у письмовій формі відомості про композитора, стильові риси його творчості, художню образність та зумовлені нею засоби музичної виразності опановуваного твору, виконавські особливості та методичні рекомендації до їх втілення за інструментом, джерельні приписи.

Робота над анотаціями проводиться з початку вивчення музичних творів, що сприяє більш свідомій самостійній роботі над ними. Зміст анотацій повинен бути глибоким, аналітичним, мати достатнє науково-методичне обґрунтування.

Завдання 5, 6. Досконале вивчення різнохарактерних ансамблевих творів. Спільна робота над історико-теоретичним та виконавсько-методичним аналізом ансамблевих творів: відомості про композитора, жанрово-стилістичні, формотворчі, драматургічні особливості, роль музично-виразних засобів кожної партії у розкритті художньої образності, техніка їх втілення за інструментом, пошук варіантів інтерпретації з огляду на усталені виконавські потрактування та особистісно значущі художні домінанти. Детальне виконавське опрацювання кожної партії окремо. Опанування вербальних і невербальних комунікацій у спільній репетиційній роботі. Активізація слухової уваги до ансамблевого втілення особливостей метро-ритму, збалансованої між партіями динаміки гучності, детально узгодженого артикулювання, спільного відчуття характеру різних структурних побудов. Звернення до сучасних технічних засобів для оптимізації слухового аналізу ансамблевої гри. Робота над удосконаленням цілісного виконання творів.

Модульний контроль: перевірка виконання програмних вимог Змістового модуля II (публічне виконання двох творів); представлення анотацій на твори.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма			заочна форма		
	усього	у тому числі		усього	у тому числі	
		інд.	с. р.		інд.	с. р.
Модуль 1						
Змістовий модуль I. Розвиток умінь спільної музично-виконавської діяльності						
Завдання 1. Читання з аркуша ансамблевих творів	8	2	6	8	1	7
Завдання 2. Ескізне ознайомлення з оригінальними ансамблевими творами	20	5	15	20	2	18
Завдання 3. Створення перекладень популярної класичної музики	7	3	4	7	1	6
Разом за змістовим модулем I	35	10	25	35	4	31
Змістовий модуль II. Формування ансамблевих компетентностей у процесі досконалого вивчення музичних творів						
Завдання 4. Складання анотацій на музичні твори	3	2	1	3	1	2
Завдання 5, 6. Досконале вивчення різнохарактерних ансамблевих творів	37	18	19	37	5	32
Разом за змістовим модулем II	40	20	20	40	6	34
Усього годин	75	30	45	75	10	65
Модуль 2						
ІНЗ	15	-	15	15	-	15
Усього годин	90	30	60	90	10	80

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва завдання	Кількість годин
1	Читання з аркуша ансамблевих творів	6
2	Ескізне ознайомлення з оригінальними ансамблевими творами	15
3	Створення перекладень популярної класичної музики	4
4	Складання анотацій на музичні твори	1
5, 6	Досконале вивчення різнохарактерних ансамблевих творів	19
7	ІНЗ	15
	Разом	60

Одне з головних завдань курсу полягає у цілеспрямованій підготовці студентів до самостійної фахової діяльності. Тому в кожній формі навчальної роботи з «Класу ансамблевої гри», з метою поступового зменшення частки педагогічного керівництва роботою студента, акцентується увага на формуванні вмінь та навичок самоорганізації в процесі визначення конкретних проблем, що виникають у музично-практичній діяльності.

Перелік тем та завдань для самостійної роботи студентів окреслюється викладачем залежно від потреб та вимог поточної навчальної ситуації.

Орієнтовний приклад послідовності завдань для самостійного опрацювання при підготовці до словесної та інструментально-виконавської інтерпретацій музичного твору.

1. Аналіз і узагальнення відомостей про композитора та особливості музичного твору.
2. Осмислене прочитання нотного тексту; з'ясування значення доцільної аплікатури.
3. Уточнення метро-ритмічних та темпових уявлень; координація зорового сприйняття → слухового уявлення → виконавських навичок.
4. Детальне осмислення структури нотного тексту.
5. Взаємозв'язок у виконанні всіх попередніх завдань – основна умова добору способів технічного опанування твору.
6. Деталізований пошук необхідних засобів виконавського інтонування (прийомів звуковедення, динамічних характеристик, агогіки тощо), тісно пов'язаний з осмисленою роботою над текстом, активізацією слухового контролю.
7. Цілісне виконавське охоплення художнього змісту музичного твору.

7. Індивідуальні завдання

Оптимізації процесу індивідуального творчого розвитку студента-музиканта сприяє така форма самостійної роботи як **індивідуальні навчальні завдання (ІНЗ)**.

У семестрі заплановане виконання двох видів ІНЗ на вибір. Для студентів доцільно підбирати ті види ІНЗ, що сприятимуть вирішенню проблем їх індивідуального музично-виконавського розвитку.

Індивідуальні навчальні завдання в курсі «Клас ансамблевої гри» включають творчі форми роботи та науково-дослідницькі завдання:

- самостійне вивчення ансамблевих творів;
- ескізне вивчення додаткового навчального репертуару;
- науково-творча робота (участь у фахових конкурсах, наукових конференціях, підготовці та проведенні різноманітних концертно-творчих програм);
- композиторська творчість;
- концертно-виконавська діяльність.

8. Методи навчання:

МН1 – словесний метод (установчі лекційні повідомлення з проблем історії, теорії ансамблевого виконавства);

МН2 – практичний метод (індивідуальні практичні заняття в класі з викладачем);

МН3 – наочний метод (пояснювально-ілюстративний у зверненні викладача до гри за інструментом та використання електронних навчальних ресурсів);

МН4 – робота з навчально-методичною літературою (конспектування, анотування);

МН5 – самостійна робота (індивідуальні самостійні практичні заняття студентів);

МН6 – індивідуальні навчальні завдання (творчі форми роботи та науково-дослідницькі завдання).

9. Методи оцінювання:

МО1 – залік;

МО2 – поточне діагностування якості виконання навчального репертуару;

МО3 – контрольні перевірки (публічне виконання музичних творів);

МО4 – презентації результатів виконання творчих форм роботи та науково-дослідницьких завдань.

Контрольні перевірки з виконання основних програмних вимог здійснюються поетапно: відповідно до змісту **Модулів 1, 2**. Водночас студенти за бажанням можуть підвищувати результат виконання ними всіх навчальних завдань під час виступу на заліку.

Підсумкова семестрова оцінка є сумою рейтингових оцінок (балів) за: поточне тестування виконання навчальних завдань **ЗМ I, ЗМ II, модульного контролю та ІНЗ**.

Результати семестрової роботи у навчальній документації зазначаються:

залік – словом «зараховано», через дріб виставляється сума балів із залікового кредиту за шкалою РДГУ та ECTS.

10. Засоби діагностики результатів навчання:

- залік;
- перевірка під час практичних занять рівня виконання самостійної роботи у формі прослуховування навчальної програми;
- модульне контрольне прослуховування виконання навчального репертуару;
- контроль рівня теоретичних знань здобувачів;
- перевірка рівня виконання індивідуальних навчальних завдань в процесі опанування курсу.

Види та методи навчання і оцінювання

Код компетентності і (згідно ОПН)	Назва компетентності	Код програмного результату навчання	Назва програмного результату навчання	Методи навчання	Методи оцінювання результатів навчання
ЗК01	Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, суспільну мультикультурність (культурна компетентність)	ПРН02	Знати та розуміти соціокультурні феномени, закономірності їх виникнення та розвитку	МН1, МН2, МН4, МН5	МО2, МО3, МО4
ЗК02	Здатність до творчої самореалізації (культурна компетентність)	ПРН14	Володіти основними складовими виконавської підготовки (розуміння змісту та форми твору, відтворення його образної концепції, реалізація його педагогічних можливостей)	МН1, МН2, МН3, МН4, МН5, МН6	МО1, МО2, МО3, МО4
		ПРН15	Володіти основними видами інструментально-виконавської діяльності (читання з нотного аркуша, транспонування, створення акомпанементу тощо)	МН2, МН3, МН5, МН6	МО1, МО2, МО3, МО4
		ПРН24	Оволодіти здатністю до подальшого навчання, яке значною мірою є автономним та самостійним	МН2, МН3, МН4, МН5, МН6	МО1, МО2, МО3, МО4
ЗК03	Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, міжпрофесійного спілкування (соціально-партнерська компетентність)	ПРН06	Розуміти специфіку педагогічної співпраці із учнівською аудиторією, зокрема основи музично-виконавської, ораторської майстерності	МН2, МН3, МН4, МН5, МН6	МО1, МО2, МО3, МО4
		ПРН15	Володіти основними видами інструментально-виконавської діяльності (читання з нотного аркуша, транспонування, створення акомпанементу тощо)	МН2, МН3, МН5, МН6	МО1, МО2, МО3, МО4
ФК01	Здатність до розуміння значення мистецтва у сучасному суспільстві; сприяння збагаченню вітчизняної музичної культури (культурницька компетентність).	ПРН02	Знати та розуміти соціокультурні феномени, закономірності їх виникнення та розвитку	МН1, МН2, МН4, МН5	МО2, МО3, МО4
		ПРН17	Впливати на цілісний художній та музичний розвиток здобувачів освіти (в інтелектуальній, емоційно-ціннісній, практичній складових)	МН1, МН2, МН3, МН4, МН5, МН6	МО1, МО2, МО3, МО4
ФК05	Здатність узагальнювати, інноваційно переосмислювати та творчо використовувати досягнення музичної культури (мистецтва, педагогіки), знаходити оптимальні рішення щодо їх теоретичного, методичного, виконавського впровадження у освітній	ПРН06	Розуміти специфіку педагогічної співпраці із учнівською аудиторією, зокрема основи музично-виконавської, ораторської майстерності	МН2, МН3, МН4, МН5, МН6	МО1, МО2, МО3, МО4
		ПРН11	Здійснювати освітню діяльність, визначати ступінь і глибину засвоєння здобувачами освіти програмного матеріалу, формувати навички самостійного навчання	МН2, МН4, МН5	МО1, МО4
		ПРН14	Володіти основними складовими виконавської підготовки (розуміння змісту та форми твору, відтворення його	МН1, МН2, МН3, МН4, МН5, МН6	МО1, МО2, МО3, МО4

	процес (предметно-методична, інноваційна компетентності).		образної концепції, реалізація його педагогічних можливостей)		
		ПРН15	Володіти основними видами інструментально-виконавської діяльності (читання з нотного аркуша, транспонування, створення акомпанементу тощо)	МН2, МН3, МН5, МН6	МО1, МО2, МО3, МО4
		ПРН17	Впливати на цілісний художній та музичний розвиток здобувачів освіти (в інтелектуальній, емоційно-ціннісній, практичній складових)	МН1, МН2, МН3, МН4, МН5, МН6	МО1, МО2, МО3, МО4
		ПРН24	Оволодіти здатністю до подальшого навчання, яке значною мірою є автономним та самостійним	МН2, МН3, МН4, МН5, МН6	МО1, МО2, МО3, МО4
ФК07	Здатність виявляти та реалізовувати педагогічний потенціал мистецтва, зокрема музичного в контексті освітнього процесу; оволодіння засобами художньо-образного впливу на суб'єктів навчальної діяльності (предметно-методична компетентність).	ПРН06	Розуміти специфіку педагогічної співпраці із учнівською аудиторією, зокрема основи музично-виконавської, ораторської майстерності	МН2, МН3, МН4, МН5, МН6	МО1, МО2, МО3, МО4
		ПРН14	Володіти основними складовими виконавської підготовки (розуміння змісту та форми твору, відтворення його образної концепції, реалізація його педагогічних можливостей)	МН1, МН2, МН3, МН4, МН5, МН6	МО1, МО2, МО3, МО4
		ПРН15	Володіти основними видами інструментально-виконавської діяльності (читання з нотного аркуша, транспонування, створення акомпанементу тощо)	МН2, МН3, МН5, МН6	МО1, МО2, МО3, МО4
		ПРН17	Впливати на цілісний художній та музичний розвиток здобувачів освіти (в інтелектуальній, емоційно-ціннісній, практичній складових)	МН1, МН2, МН3, МН4, МН5, МН6	МО1, МО2, МО3, МО4

11. Критерії оцінювання результатів навчання

В оцінюванні навчальної роботи студентів, які опановують курс, використовуються наступні методи: поточний контроль, оцінка рівня публічного виконання основних програмних вимог, оцінка якості виконання індивідуальних навчальних завдань. Оскільки згідно Положення про організацію освітнього процесу в Рівненському державному гуманітарному університеті відвідування індивідуальних занять є обов'язковим для студентів, а пропущені заняття проводяться за додатковим розкладом, в курсі «Клас ансамблевої гри» зарахування балів виключно за відвідування не передбачається.

Поточний контроль здійснюється з урахуванням виконання студентами запланованих навчальних завдань, що стосуються *якості* підготовки семестрової програми до публічного виступу на різних формах звітності (контрольній перевірці, заліку тощо). Якість публічного виконання основних програмних вимог визначається на основі критеріїв оцінки рівня підсумкового виступу. Виконання індивідуальних навчальних завдань оцінюється викладачем на контрольному занятті, як правило, заключному семестровому занятті, на основі критеріїв оцінки рівня виконання студентом певного навчального проєкту.

До 5 балів оцінюється виконання кожного із завдань ЗМ1, ЗМ2, ІНЗ. Модульний контроль передбачає оцінювання в межах 5 балів: ескізно вивчених ансамблевих творів, публічного виконання творів ЗМ ІІ, захисту анотацій.

Максимальний рейтинговий показник – 100 балів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Суми балів за 100 - бальною шкалою	Оцінка в ECTS	Значення оцінки ECTS	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно	Присвоюється за умови яскравої, стилістично відповідної й водночас індивідуальної творчої інтерпретації ансамблевого репертуару, що відзначається також технічною довершеністю і відсутністю помилок при цілісному виконавському охопленні музичного твору завдяки достатній концентрації волі, слухової уваги, музичної пам'яті.	Високий (творчий)	Відмінно
82-89	B	Дуже добре	Здобувач вищої освіти на високому рівні виконує ансамблеві твори з використанням в інтерпретації засобів виконавської виразності, обумовлених характером, образним змістом, жанровою та стильовою приналежністю музичних творів – як на рівні деталей, так і форми загалом. Показує хороший технічний рівень.	Достатній (конструктивно-варіативний)	Добре
74-81	C	Добре	Здобувач вищої освіти на достатньому рівні виконує музичні твори індивідуальної навчальної програми, демонструє володіння технічними навичками, відтворює емоційний та інтелектуальний задум в інтерпретації ансамблевої композиції.		
64-73	D	Задовільно	Здобувач вищої освіти відтворює навчальний репертуар на репродуктивному рівні, демонструє певне інтонаційне розуміння фактурних елементів музичного твору, але не долає технічні завдання, припускається помилок у тексті.	Середній (репродуктивний)	Задовільно
60-63	E	Достатньо	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його виконує на репродуктивному рівні. Програмні твори грає невпевнено, з великою кількістю суттєвих помилок. Художньо-образний зміст творів – не розкритий, слабкий технічний рівень виконання.		

35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Здобувач вищої освіти озвучує нотний матеріал на рівні окремих фрагментів, інструментально-виконавські компетентності – на низькому рівні, не володіє навичками ансамблевого виконання.	Низький (рецептивно-продуктивний)	Незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач вищої освіти озвучує нотний матеріал на рівні окремих фрагментів, володіє навчальним матеріалом на рівні, що не задовольняє мінімальних програмних вимог.		Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Визначення рейтингу навчальної діяльності студентів в межах виконання ними вимог з курсу «Клас ансамблевої гри» здійснюється за таким **розподілом балів**:

Поточне тестування та самостійна робота						Сума	
Змістовий модуль І. <i>Розвиток умінь спільної музично-виконавської діяльності</i>			Змістовий модуль ІІ. <i>Формування ансамблевих компетентностей у процесі досконалого вивчення музичних творів</i>				ІНЗ
3 1	3 2	3 3	3 4	3 5	3 6	25	100
5	5	5	5	5	5		
Модульний контроль -25			Модульний контроль - 20				

Приклад критеріїв по видах діяльності

№ з. п.	Вид навчальної діяльності	Оціночні бали	Кількість балів
3 1	Читання з аркуша ансамблевих творів	1-5	5
3 2	Ескізне ознайомлення з оригінальними ансамблевими творами	1-5	5
3 3	Створення перекладень популярної класичної музики	1-5	5
Модульний контроль (виконання творів, вивчених ескізно)		25	25
3 4	Складання анотацій на музичні твори	1-5	5
3 5, 6	Досконале вивчення двох різнохарактерних ансамблевих творів	1-5	5
		1-5	5
Модульний контроль (публічне виконання двох творів, захист анотацій)		20	20
ІНЗ: три творчих завдання (на вибір) науково-творчі проекти (на вибір)		15 10	25

Разом	100
-------	-----

Виконання **Завдання 1 (Змістовий модуль І)** передбачає читання з аркуша ансамблевих творів. Розподіл балів:

- цілісний попередній аналіз музичного твору у поєднанні з визначенням особливостей музично-виражальних засобів окремої партії (*два бали*);
- постійна та випереджаюча увага (зорова й слухова) до нотного тексту, що дозволяє втілити за інструментом характер твору (*два бали*);
- якісне збереження основних засобів музичної виразності композиції при читанні її нотного тексту (*один бал*).

Разом – *п'ять балів*.

Завдання 2 – ескізне ознайомлення з оригінальними ансамблевими творами (**Змістовий модуль І**) – також оцінюється в межах п'яти балів. Розподіл балів:

- правильне вирішення (з допомогою викладача) загальних завдань інтерпретації (*один бал*);
- детальне самостійне виявлення виконавських завдань в окремих партіях у контексті художнього цілого ансамблевого твору (*один бал*);
- адекватне використання виконавських прийомів, залежних від типу фактури (*один бал*), музично-звукових завдань (*один бал*);
- цілісне виконавське охоплення твору, емоційно піднесена гра у справжньому темпі, незважаючи на можливі технічні огріхи (*один бал*).

Разом – *п'ять балів*.

Завдання 3 – створення перекладень популярної класичної музики (**Змістовий модуль І**). Розподіл балів:

- аналіз творів для перекладення як виявлення художньо-стильових особливостей (*один бал*) та головних елементів фактури (*один бал*);
- обґрунтоване спрощення другорядних елементів (*один бал*);
- художньо-переконливе збереження провідних елементів музичної мови (*один бал*);
- вдалий розподіл фактурних побудов між партіями з урахуванням піаністичної зручності (*один бал*).

Разом – *п'ять балів*.

Модульний контроль полягає у контрольній перевірці рівня виконання ансамблевих творів, вивчених ескізно.

Найнижчий показник виконання кожного з цих завдань – *один бал* – отримує здобувач вищої освіти, що демонструє певні навички ансамблевої гри, але рівень його виконавських компетентностей є недостатнім.

Два бали виставляються при незадовільному рівні ансамблево-виконавських компетентностей, водночас студент володіє елементарними навичками читання нотного тексту.

Трьома балами оцінюється гра здобувача вищої освіти, який демонструє середній рівень володіння ансамблево-виконавськими компетентностями.

Чотири бали присвоюється за умови виявлення студентом достатнього рівня ансамблево-виконавських компетентностей, готовності до концертної діяльності.

П'ятьма балами оцінюється демонстрація здобувачем вищої освіти високого рівня володіння ансамблево-виконавськими компетентностями.

Навчальні завдання **Змістового модуля II** полягають у підготовці до довершеного виконання (напам'ять) двох ансамблевих творів різних жанрів, форм та музичних стилів; написанні анотацій на ці твори.

Виконання **Завдання 4** – складання *анотацій* – оцінюється *п'ятьма балами*. Розподіл балів:

- характеристика стилю композитора (*один бал*);
- стиль конкретного твору, що інтерпретується: ідейно-образний зміст та засоби музичної виразності (*один бал*);
- виконавські завдання (*один бал*);
- методи їх вирішення в процесі вивчення твору (*один бал*);
- список використаних джерел (*один бал*).

Разом – *п'ять балів*.

Виконання **Завдань 5 і 6** (досконале вивчення двох різнохарактерних ансамблевих творів) також оцінюється в межах *п'яти балів*:

- виявлення суттєвих рис художнього образу твору, обумовлених його національними, жанровими особливостями, стилем композитора, створення виконавського задуму відповідного авторському (*один бал*);
- точне відтворення за інструментом “стабільних” музично-виражальних засобів твору (*один бал*);
- визначення та робота над втіленням виконавських (“мобільних”) виразних засобів для реалізації інтерпретаторських намірів, а саме: особливостей звуковедення і звуковидобування, метро-ритму, динаміки гучності тощо (*один бал*);
- досягнення збалансованості у застосуванні взаємообумовлених виразних засобів виконавського нюансування у спільному музикуванні (*один бал*);
- належне опанування засобами комунікування для узгодженого якісного цілісного втілення художнього змісту музичних творів (*один бал*).

Разом – *п'ять балів*.

Модульний контроль – перевірка рівня публічного виконання сольного художньо-виконавського репертуару здійснюється при завершенні роботи над **Завданнями 5 та 6 Змістового модуля II** і оцінюється в межах *п'яти балів (разом – десяти)*.

Рівень публічного виконання **Завдань 5 і 6** оцінюється так:

Один бал виставляється за умови неналежного рівня володіння виконавськими навичками для реалізації музично-художніх намірів виконання.

Двома балами зараховується формальне відтворення структурних особливостей музичної композиції.

Три бали присвоюється за інтонаційно виразне виконання фактурних елементів музичного твору.

Використання у грі кожної партії узгоджених засобів виконавської виразності – обумовлених характером, образним змістом, жанровою та стильовою приналежністю музичних творів – як на рівні деталей, так і форми загалом, оцінюється у *чотири бали*.

П'ять балів присвоюється за умови яскравої, стилістично відповідної й водночас індивідуальної творчої інтерпретації ансамблевого репертуару, яка відзначається також технічною довершеністю і відсутністю помилок при синхронному цілісному виконавському охопленні музичного твору завдяки достатній концентрації волі, слухової уваги, музичної пам'яті.

Індивідуальні навчальні завдання (Модуль 2) оцінюються до п'яти балів за виконання кожного.

Приклад оцінювання ІНЗ – підбір на слух акомпанементів до пісень шкільної програми:

- аналіз мелодії, визначення її гармонічних функцій (один бал);
- здатність до застосування основних типів інструментального супроводу: гармонічна підтримка (один бал), чергування басу й акорду (один бал), акордова пульсація (один бал), гармонічні фігурації (один бал).

Разом – п'ять балів.

12. Методичне забезпечення навчального процесу з курсу „Клас ансамблевої гри ” включає: освітньо-професійну програму підготовки бакалавра середньої освіти, вчителя музичного мистецтва; робочу навчальну програму дисципліни; науково-методичну, нотну літературу; аудіо-, відеозаписи.

13. Рекомендована література

Основна література

1. Бившева, Тамара. *Основи фортепіанного виконавства. Ансамбль: методичні настанови*. Харків : КЗ ХГПА, 2018.
2. Білецька, Марина, та Тетяна Підварко. Ансамблева гра як засіб формування комунікативних навичок у майбутніх вчителів музичного мистецтва. *Інноваційна педагогіка*. Одеса : Гельветика, 2025. Вип. 80. Том 1. С. 75-78.
3. Каленик, Ірина. Фортепіанний ансамбль – історія та еволюція жанру. *Актуальні питання мистецької педагогіки*. Хмельницький : ХГПА, 2015. Вип. 4. С. 43-47.
4. Ляшенко, Тетяна. Фортепіанний ансамбль у системі музично-педагогічного навчання. *Наукові записки НДУ ім. М. Гоголя. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ*. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2015. № 2. С. 141-143.
5. Марценюк, Герольд. *Теорія і практика ансамблевого виконавства*: Навч.-метод. посіб. Київ : ДПІАА, 2017.
6. Тарчинська, Юлія. *Клас ансамблевої гри (фортепіанний ансамбль)* : навчальний пос. Рівне : Ю. Кукса, 2024.
7. Шумська, Ольга, Олешко, Валерій, та Тетяна Олешко. *Теорія і методика ансамблевого виконавства*: навчально-методичний посібник. Харків : КЗ ХГПА, 2020.

Допоміжна література

8. Андрейко, Оксана. *Теоретико-методичні основи формування виконавської культури музиканта-інструменталіста*. Львів : Простір-М, 2017.
9. Буцjak, Вікторія, Турко, Наталія, та Любомир Пастушенко. *Генезис і функціонування музичних інструментів (бандура, баян, гітара, скрипка, фортепіано)*. Рівне : РДГУ, 2018.
10. Касаткіна, Ольга. *Ансамблі. Варіації. Поліфонічні п'єси: для фортепіано на основі народного мелосу*. Київ : Фенікс, 2018.

11. Кириченко, Флора. *Фортепіанний ансамбль: актуальні методичні підходи до викладання*. Одеса : Букаєв Вадим Вікторович, 2020.
12. Прокопчук, Вікторія. *Музичне краєзнавство Рівненщини*. Рівне : О. Зень, 2021.
13. Прокопчук, Вікторія, та Лариса Яковенко. *Знаменні та пам'ятні дати 2025 року : мистецько-освітній довідник*. Випуск 11. Рівне : О. Зень, 2025.
14. Тарчинська, Юлія. *Теорія і методика викладання гри на музичному інструменті*. Рівне : РДГУ, 2018.
15. Шульгіна, Валерія. *Українська музична педагогіка*. Київ : НАКККиМ, 2016.
16. Radwan, Nassib, & Shcholokova, Olga. «Methodological Means of Forming Performer Skills in Teacher-Violinist in the Process of Professional Preparation». *Intellectual Archive* 7, 1 [2018].

14. Інформаційні (інтернет) ресурси

17. Гризоголова, Таміла. Методика формування навичок читання музичного тексту. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*, 2021. № 75. Т. 1. С. 23-25, http://pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2021/75/part_1/6.pdf.
18. Ляшенко, Тетяна. Фортепіанний ансамбль у системі музично-педагогічного навчання. *Наукові записки Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя*, 2015. № 2. С. 141-143, file:///C:/Users/Lenovo/Downloads/Nzspp_2015_2_29.pdf.
19. Спіліоті, Олена. *Теорія і методика формування музично-інтонаційного мислення*. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2020, <https://surl.li/mcoblj>.
20. Ткаченко, Тетяна. Підготовка студентів-ансамблістів до концертного виступу. *Вісник університету імені Альфреда Нобеля*, 2020. № 1(19). С. 308-314, file:///C:/Users/Lenovo/Downloads/vduep_2020_1_37.pdf.
21. Шумська, Ольга, Олешко, Валерій, та Тетяна Олешко. *Теорія і методика ансамблевого виконавства: навчально-методичний посібник*. Харків: КЗ ХГПА, 2020, <https://repository.khpa.edu.ua/server/api/core/bitstreams/31a72262-e14a-4ac8-beaa-a59d70786bb4/content>.

15. Зміни і доповнення до навчальної програми

Робоча програма

_____ (назва навчальної дисципліни)

Перезатверджена без змін та доповнень (зі змінами та доповненнями) на
20__-20__ навчальний рік на засіданні кафедри

Розділ робочої програми навчальної дисципліни	Зміни і доповнення

Протокол від «___» _____ 20__ року №__

Завідувач кафедри _____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією Інституту мистецтв РДГУ

Протокол від «___» _____ 20__ року №__

Голова навчально-методичної комісії _____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)